

Prümfördraget

Automatisk sökning efter DNA och fingeravtryck
mellan länderna i EU

Datainspektionens rapport 2007:3

Prümfördraget ger polisen i EU rätt att söka i varandras DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister

Inom ett par år kommer polisen i andra länder inom EU att kunna göra automatiska sökningar i Sveriges DNA-, fingeravtrycks och fordonsregister. Den Europeiske datatillsynsmannen har riktat kritik mot fördraget, bland annat för att det inte reglerar vilka kategorier av personer som ska lagras i respektive lands DNA-databas och för att det inte innehåller en bestämd definition av hur en DNA-profil ska vara utformad.

Prümfördraget

Datainspektionens rapport 2007:3

Denna rapport är skriven av Per Lövgren, oktober 2007

per.lovgren@ordkultur.se

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund	4
Historien bakom det ursprungliga Prümfördraget	4
”Unik och olycklig bakgrund”	5
Så här har polisiär information utbyttts mellan	
EU-länder tidigare	6
Sökning efter fingeravtryck	6
Sökning efter DNA-profiler	6
Antal DNA-profiler i svenska DNA-registren	7
Sökning i vägtrafikregister	8
Så här ska utbytet fungera i framtiden	9
Sökning efter DNA och fingeravtryck	10
Mer om sökning efter fingeravtryck	10
Mer om sökning i DNA-databaser	10
Mer om sökning efter fordonsuppgifter	12
Gränsöverskridande polissamarbete	13
Oklart om kostnaden för informationsutbytet	13
Datatillsynsmannen kritisk till Prümfördraget	14
Aktuell status	16
Stora skillnader mellan olika länders DNA-register	16
Mer information om Prümfördraget och denna rapport	17

Sammanfattning

I juni i år nådde EU:s ministerråd politisk enighet om att införliva väsentliga delar av det så kallade Prümfördraget som en del av EU:s lagstiftning. Det innebär att utländsk polis inom något eller några år kan göra automatiska sökningar i Sveriges DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister. Omvänt kommer svensk polis att få tillgång till övriga EU-länders motsvarande register.

Vid en sökning i Sveriges DNA- och fingeravtrycksregister kommer utländska polismyndigheter i ett första steg endast att få reda på om sökningen gett en träff eller inte. Om det skett en träff kan den utländska polismyndigheten därefter begära mer information från Sverige enligt samma rutiner som gäller idag. När det gäller det svenska fordonsregistret kommer utländska polismyndigheter att få direkt tillgång till information i registret.

Bakgrund

Historien bakom det ursprungliga Prümfördraget

Den 27 maj 2005 ingick Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna och Österrike ett fördrag om ”fördjupat gränsöverskridande samarbete för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration”. Fördraget undertecknades i den tyska staden Prüm och kallas därför för Prümfördraget eller Prümkonventionen. Fördraget trädde i kraft i november 2006 mellan Österrike, Tyskland och Spanien.

Enligt en faktapromemoria från Justitiedepartementet är Prümfördraget ett utslag av att många medlemsstater inte är nöjda med takten på utvecklingen av det polisiära och straffrättsliga samarbete inom EU. Prümfördraget har ibland kallats för ”Schengen III” eftersom det handlar om ett antal medlemsstater som vill driva på utvecklingen och väljer att göra det på egen hand i syfte att sedan införliva det färdiga resultatet med EU:s regelverk, på samma sätt som skedde med Schengenavtalet 1985 och Schengenkonventionen 1990. Enligt Justitiedepartementet var målsättningen med Prümfördraget att utveckla informationsutbytet inom hela EU, framför allt avseende DNA, fingeravtryck och bilregisteruppgifter och att införliva fördragets bestämmelser i EU:s lagstiftning.

De sju medlemsstater som undertecknade Prümfördraget 2005 har därefter uppmuntrat andra medlemsstater att ansluta sig till fördraget.

När vi i denna rapport refererar till Prümfördraget avses initiativet till rådsbeslut som bygger på det ursprungliga Prümfördraget.

”Unik och olycklig bakgrund”

Den Europeiske datatillsynsmannen (European Data Protection Supervisor, EDPS) är kritisk till tillvägagångssättet för hur Prümfördraget införlivas i EU:s lagstiftning och kallar bakgrunden till initiativet för ”unik” och förfarandet för ”olyckligt”.

EDPS anser att de sju ursprungliga Prümländerna valde att ingå ett fördrag ”för att på så sätt undvika den besvärliga vägen med lagstiftning”. De undvek dessutom kraven som är förknippade med ett ”närmare samarbete”, som är obligatoriska om minst åtta medlemsstater deltar.

Numera är det 15 medlemsstater som står bakom initiativet att ersätta Prümfördraget med ett rådsbeslut. EDPS anser att även om det inte är formellt uteslutet att ändra sakinnehållet i initiativet så är det tydligt att staterna som lagt fram initiativet inte har för avsikt att tillåta några innehållsmässiga ändringar. Orsaken till detta är att de sju ursprungliga Prümländerna har infört eller är på väg att införa Prümfördraget i sin nationella lagstiftning och därför inte vill göra några ytterligare ändringar i efterhand.

EDPS menar att detta förfarande är olyckligt efter som det ”förnekar behovet av en demokratisk och transparent lagstiftningsprocess”.

Vid ett rådsmöte i februari 2007 presenterade 15 medlemsstater, däribland Sverige, ett initiativ till ett rådsbeslut om ett ”*fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet*” som är baserat på väsentliga delar av Prümfördraget. I juni i år nådde EU:s ministerråd politisk enighet om att införliva dessa delar i EU:s lagstiftning.

Bland de delar som tagits bort från det ursprungliga fördraget finns införandet av ett nätverk av sambandsmän för bekämpning av olaglig migration. Även möjligheten för ett land att använda flygsäkerhetsvakter (Air marshalls) på flygplan som är registrerade i landet i fråga och möjligheten för polis i ett land att på eget bevåg ingripa i annat land vid ”överhängande fara för liv och hälsa”, har tagits bort från fördraget.

Så här har polisiär information utbytt mellan EU-länder tidigare

Prümfördraget handlar om att förbättra informationsutbytet mellan polismyndigheterna i EU vad gäller DNA-profiler, fingeravtryck och fordonsuppgifter. Redan i dag sker dock utbyte av denna typ av uppgifter mellan polismyndigheterna.

Sökning efter fingeravtryck

Det svenska fingeravtrycksregistret innehåller fingeravtryck från cirka 240 000 personer och okända fingeravtryck från runt 65 000 brottsplatser. Varje år sker ett stort antal sökningar i det svenska fingeravtrycksregistret på uppdrag av utländska polismyndigheter. Under 2006 genomfördes 1 442 sådana sökningar enligt Nationella fingeravtrycksavdelningen vid Rikskriminalpolisen.

Att söka efter fingeravtryck i ett annat lands register är idag en omständlig process. Vill svensk polis göra en sökning i exempelvis Tysklands register, måste polisen först skicka en fotostatkopierad av en så kallad 10-fingersblankett till den Internationella Polisenheten (IPO) i Stockholm. En 10-fingersblankett är en tryckt blankett som innehåller personens fingeravtryck. På IPO scannar man sedan in fingeravtrycken från blanketten och mejlar dessa till Tysklands motsvarighet till Internationella Polisenheten. Där skickas blanketten vidare till Tysklands fingeravtrycksregister. Om det finns en träff i registret skickas relevanta uppgifter via e-post tillbaka till IPO som sedan vidarebefordrar dessa uppgifter till polisen i Sverige.

Enligt Internationella Polisenheten varierar handläggningstiden från ett par dagar till ett par veckor, beroende på bland annat prioritet, om förfrågan sker på helg eller kontorstid och till vilket land en förfrågan ställs.

Sökning efter DNA-profiler

Enligt Internationella Polisenheten är det ovanligt att svensk polis begär sökningar i andra länders DNA-register. När andra länder begär slagning i Sveriges register skickas förfrågan via respektive lands motsvarighet till IPO, typiskt via krypterad e-post. IPO skickar frågan vidare till SKL som genomför sökningen. Resultatet från sökningen, träffrapporten, skickas därefter till IPO som vidarebefordrar rapporten plus eventuell ytterligare information till den utländska motsvarigheten till IPO.

FAKTA

Endast avlidna gallras bort från det svenska registret

I det svenska fingeravtrycksregistret lagras fingeravtryck från personer som är misstänkta för brott där fängelse ingår i straffskalan samt personer som är dömda för brott som lett till fängelse. Fingeravtrycken från en person som inte längre bedöms vara misstänkt ska gallras bort från registret men så sker inte idag. Nationella fingeravtrycksavdelningen uppger att det är av tekniska skäl som den gallringen inte kan utföras. I dagsläget gallras endast avlidna och personer över 80 år bort från registret.

I Sverige är det Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) som hanterar det svenska DNA-registret. Totalt har SKL tre olika DNA-register: ett spårregister, ett utredningsregister och ett DNA-register. I spårregistret lagras DNA-profiler från spår som säkrats i samband med brottsutredning och som inte kan kopplas till en person. Spåren får som längst ligga kvar i spårregistret i 30 år.

I utredningsregistret registreras DNA-profiler från skäligen misstänkta personer under brottsutredningen. Om brottsmisstankar inte längre finns tas personens DNA-profil bort från registret. Om personen fälls för brott och döms till annan påföljd än böter (det vill säga fängelse eller villkorlig dom) flyttas DNA-profilen från utredningsregistret till DNA-registret. Alla personer som är skäligen misstänkta för brott på vilket fängelse kan följa får provtas och registreras i utredningsregistret.

I DNA-registret registreras DNA-profiler från personer som dömts till annan påföljd än böter. Uppgifterna i DNA-registret tas bort tio år efter avtjänat straff om inga nya misstankar finns mot personen. En person som inte är misstänkt för brott utan som frivilligt har lämnat DNA-prov i ett ärende registreras inte i något DNA-register alls.

Antal DNA-profiler i svenska DNA-registren

De svenska DNA-registren upprättades i april 1999. 31 augusti i år fanns följande antal DNA-profiler i de svenska DNA-registren.

Register	Antal DNA-profiler
Spårregistret	16 591
Utredningsregistret	20 077
DNA-registret	13 729

I tabellen nedan redovisas hur många sökningar som SKL utfört i de svenska DNA-registren på uppdrag av utländska polismyndigheter.

År	Antal sökningar
2003	55
2004	122
2005	186

Sökning i vägtrafikregister

I Sverige är det Vägverket som är ansvarigt för landets fordonsregister eller vägtrafikregister som det kallas. Enligt Vägverket är det direkta informationsutbytet med utländska polismyndigheter i dagsläget minimalt. Vid ett ytterst fåtal tillfällen har utländsk polis vänt sig direkt till Vägverket för att få tillgång till uppgifter om svenska fordon eller fordonsägare.

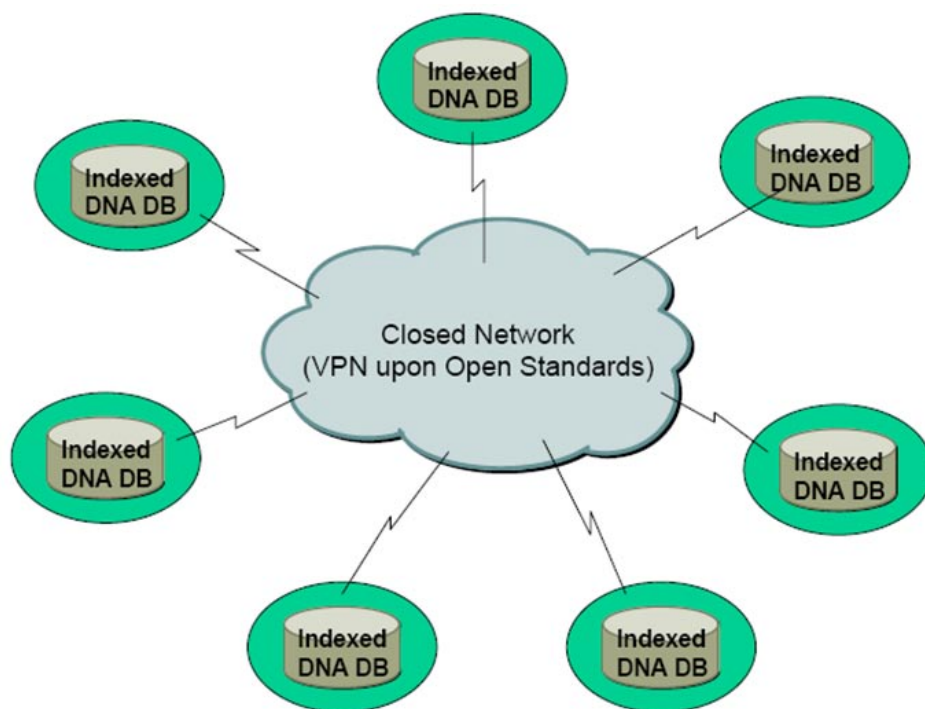
Det normala förfarandet är annars att informationsutbytet sker mellan de myndigheter som ansvarar för respektive lands vägtrafikregister. Vägverket tar emot nästan en halv miljon förfrågningar per år från utländska vägtrafikregistermyndigheter. Majoriteten av dessa frågor rör dock inte brottsutredningar utan gäller omregistrering av ett svenskt fordon i ett annat land. Merparten av förfrågningarna hanteras via informationsnätverket EUCARIS som du kan läsa om under rubriken ”Mer om sökning efter fordonsuppgifter” längre fram i denna rapport.

Alla länder i EU utbyter dock inte information via EUCARIS. Vill exempelvis polsk polis få uppgifter om ett svenskt fordon vänder den sig till den polska motsvarigheten till Vägverket som i sin tur kontaktar Vägverket. Vägverket gör en slagning i fordonsregistret och returnerar relevanta uppgifter till den polska myndigheten som sedan vidarebefordrar dessa till den polska polisen. Kontakten mellan respektive lands vägtrafikregistermyndighet sker då typiskt via mejl men ibland även via telefon.

Så här ska utbytet fungera i framtiden

När rådsbeslutet om förstärkt brottsbekämpande samarbete träder i kraft kommer polismyndigheterna i EU att kunna söka direkt i varandras DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister.

Det kommer inte att upprättas en central EU-omspännande databas som innehåller dessa uppgifter. I stället kommer respektive lands databaser att kopplas samman via ett kommunikationsnätverk (se bild nedan).

I respektive land kommer sökningarna till och från andra länder att hanteras av nationella kontaktpunkter. Vill polisen i Malmö söka efter ett fingeravtryck i Tyskland skickas frågan till Sveriges nationella kontaktpunkt som vidarebefordrar frågan till Tysklands nationella kontaktpunkt som sedan hanterar sökningen.

I Sverige blir det sannolikt Statens Kriminaltekniska Laboratorium som blir nationell kontaktpunkt vid DNA-sökningar, Rikskriminalpolisen vid sökningar efter fingeravtryck och Vägverket vid slagningar i vägtrafikregister.

Beroende på vilken typ av register som ska genomsökas kommer olika regler att gälla. Sökning i DNA-register får endast göras i samband med brottsutredningar. Sökning i fingeravtrycksregister får däremot göras både i brottsförebyggande och brottsundersökande syfte. När det gäller

fordonsregister ska informationsutbyte även vara tillåtet för vissa andra typer av överträdelser som inte klassas som brott och för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet.

Sökning efter DNA och fingeravtryck

För sökning i DNA- och fingeravtrycksregister kommer principen ”träff/ inte träff” att gälla. Det innebär att en automatisk sökning endast kommer att resultera i ett svar som talar om huruvida det finns en träff i det andra landets register eller inte. Den automatiska sökningen kommer alltså inte att lämna ut några uppgifter som kan härledas till en viss person.

Om det visar sig att det blir en träff i registret kan den frågande polismyndigheten i ett andra steg begära att få ytterligare uppgifter, såsom personuppgifter. Utlämnande av dessa uppgifter sker enligt den tillfrågade statens lagstiftning och enligt samma rutiner som gäller idag.

Mer om sökning efter fingeravtryck

Det går att göra fyra olika typer av sökningar i ett fingeravtrycksregister. Polisen kan ta en persons fingeravtryck och göra en sökning för att se om personen finns registrerad i registret. Personens fingeravtryck kan även användas för att knyta personen till okända fingeravtryck som säkrats på en brottsplats. Ett okänt fingeravtryck från en brottsplats kan användas för att söka efter en person i registret men skulle även kunna användas för att söka efter befintliga okända fingeravtryck i databasen för att på så sätt kunna koppla samman brott som begåtts i olika länder även om gärningsmannen är okänd.

Enligt ett dokument som beskriver hur det ursprungliga Prümfördraget ska implementeras ska alla fyra söksätten kunna utföras med automatik.

Mer om sökning i DNA-databaser

När initiativet som bygger på Prümfördraget träder i kraft kommer svensk polis att kunna göra sökningar direkt i andra EU-länders DNA-register. När Sverige kopplar samman sitt DNA-register med övriga länders databaser kommer en första sökning att utföras då samtliga DNA-profiler från Sveriges spårregister, som innehåller DNA-profiler från okända gärningsmän, jämförs med DNA-profilerna i övriga länders register.

Att döma av ett dokument som beskriver hur det ursprungliga Prümfördraget ska implementeras i de sju staterna som ingått fördraget, kommer den automatiserade sökningen därefter att fungera så här:

- När ett DNA-prov från en brottsplats läggs i det svenska spårregistret sker en sökning i det svenska registret med kända DNA-profiler. Om det inte blir en träff där, görs automatiskt en sökning i övriga länders DNA-register, både vad gäller DNA-profiler för kända personer och DNA-spår från brottsplatser.
- När en DNA-profil för en person läggs till i det svenska DNA-registret sker automatiskt en sökning i andra länders DNA-register, både vad gäller DNA-profiler för kända personer och DNA-spår från brottsplatser.

I dokumentet har de sju ursprungliga Prümländerna gjort en uppskattning av hur många sökningar som de kommer att göra i de andra ländernas DNA-register. Skillnaderna i uppskattning är stora: Frankrike tror att det årligen kommer att göra 100 000 slagningar på DNA-profiler i andra länders register medan Luxemburg uppskattar att det kommer att göra 500 motsvarande sökningar per år.

Enligt förslaget till rådsbeslut ska en medlemsstat kunna be en annan medlemsstat att ta ett DNA-prov och översända en DNA-profil på en person som är under brottsutredning i den frågande staten men som befinner sig i den tillfrågade staten.

I sitt yttrande om initiativet till rådsbeslut skriver den Europeiske datatillsynsmannen att det är av avgörande betydelse att begreppet DNA-uppgifter klart definieras och att det görs åtskillnad mellan DNA-profiler och DNA-uppgifter som kan ge information om genetiska särdrag och/eller hälsotillståndet för en person (se även *Datatillsynsmannen kritisk till Prümfördraget* längre fram i denna rapport).

DNA-profilerna i respektive lands register ska endast innehålla information från den så kallade icke-kodande delen av DNA. I DNA finns all information om de ärftliga egenskaperna hos en person kodad, såsom hudfärg, ögonfärg och hårfärg. Stora delar av DNA innehåller så vitt man känner till ingen information som har att göra med en persons synliga egenskaper. Dessa delar av DNA, som inte innehåller några kända koder, kallas ibland för skräp-DNA eller nonsens-DNA. En profil som innehåller data från skräp-DNA kan liknas vid ett fingeravtryck på så sätt att det

unikt kan identifiera en individ men att det inte går att utläsa några egenskaper om personen ifråga.

Datatillsynsmannen anser att det i initiativet saknas klara definitioner av DNA-profiler och föreslår att det i initiativet ska finnas en definition av den icke-kodande delen samt ett förfarande för att säkerställa att inga ytterligare uppgifter – varken nu eller i framtiden – kan erhållas från den icke-kodande delen.

”Även vetenskapliga framsteg måste beaktas: vad som vid ett tillfälle anses vara en oskyldig DNA-profil kan i ett senare skede komma att avslöja mycket mer information än vad som förväntas eller behövs.”, skriver datatillsynsmannen i sitt yttrande.

Mer om sökning efter fordonsuppgifter

Med Prümfördraget kommer polismyndigheterna i Europa att få direkt åtkomst till uppgifterna i respektive lands vägtrafikregister.

Redan idag finns dock ett automatiskt informationsutbyte mellan vissa EU-länder via EUCARIS (European Car and driving license Information System). Det är ett samarbete mellan vägtrafikregistermyndigheterna i ett 15-tal länder. För svensk del utbyts information med vägtrafikregistermyndigheterna i Tyskland, Luxemburg, Belgien, Holland, Rumänien, Estland, Lettland, Litauen, England och Ungern.

Via EUCARIS kan till exempel svenska Vägverket söka på register- eller chassinummer och få uppgifter från de andra ländernas vägtrafikregister. Uppgifter som går att hämta från systemet är tillverkare och bilmodell, typ av fordon, färg, vilken typ av bränsle fordonet använder och en statussignal som till exempel indikerar att bilen är stulen eller skrotad. Storbritannien, Tyskland, Luxemburg, Lettland och Holland utbyter även körkortsuppgifter.

Normalt sett är det endast respektive lands vägtrafikregistermyndighet som kommer åt systemet. I Holland, som också ansvarar för systemet, kan dock även polisen komma åt uppgifterna i EUCARIS.

EUCARIS kommer att utgöra den tekniska plattformen för det utökade informationsutbytet som blir möjligt med Prümfördraget och kommer då även att omfatta uppgifter om fordonets innehavare och trafikförsäkring.

En sökning i andra länders fordonsregister kommer endast att få göras med ett fordons chassi- eller registreringsnummer som sökbegrepp.

Bland uppgifterna som översänds automatiskt finns namn, adress, kön och födelsedatum för fordonets ägare/innehavare samt de uppgifter om fordonet som nämnts ovan. En medlemsstat kan dessutom välja att lämna ut personers identitetsnummer samt information om fordonets försäkring.

Gränsöverskridande polissamarbete

Förslaget till rådsbeslut som bygger på Prümfördraget innehåller fler samarbetsområden än ett utökat, automatiserat informationsutbyte. Bland annat ska en medlemsstat kunna begära polisiär hjälp från andra stater, till exempel genom att låta en annan stats uniformerade polis hjälpa till vid större idrottsevenemang. Medlemsländerna ska även bistå varandra på olika sätt vid större händelser, såsom katastrofer och allvarliga olyckor.

Medlemsstaterna ska dessutom kunna förse varandra med bland annat personuppgifter ”för att förhindra brott och för att säkerställa allmän ordning och säkerhet, särskilt i samband med stora sportevenemang och Europeiska rådets möten.”, som det står nämnt i Justitiedepartementets faktapromemoria.

En medlemsstat ska också, utan att vara anmodad, kunna lämna personuppgifter till en annan stat ”om det finns anledning att tro att de berörda personerna kan komma att begå terroristbrott”.

Oklart om kostnaden för informationsutbytet

Det är respektive medlemsstat som kommer att bära kostnaderna för fördragets genomförande. Enligt Justitiedepartementets faktapromemoria *Rådsbeslut om förstärkt brottsbekämpande samarbete* är det i dagsläget inte möjligt att göra en pålitlig uppskattning av kostnaderna för att automatisera sökningen i Sveriges DNA-, fingeravtrycks- och fordonsregister.

Rikspolisstyrelsen bedömer att de tekniska åtgärder som krävs ändå måste genomföras på sikt, sannolikt behöver dock åtgärderna genomföras tidigare än ursprungligen tänkt. Rikspolisstyrelsen har grovt uppskattat anpassningskostnaderna till 15 miljoner kronor. Det effektivare informationsutbytet kan leda till ett ökat antal ärenden vilket gör att det kan komma att krävas ökade personalresurser.

Kostnaden att få till stånd informationsutbytet kan dock bli betydligt högre än Rikspolisstyrelsens uppskattning. Enligt det brittiska överhusets rapport om Prümfördraget (Prüm: an effective weapon against terrorism and crime?) uppskattar den brittiska regeringen att startkostnaden för Storbritanniens del kommer att hamna kring 31 miljoner pund eller 418 miljoner kronor vad gäller utbyte av DNA-, fingeravtrycks- och fordonsuppgifter.

I den brittiska rapporten nämns att det inte gått att få någon uppskattning av de årliga driftkostnaderna. ”Regeringen bör inte tillåta att Prümbeslutet införlivas i EU:s lagstiftning förrän det finns en pålitlig uppskattning av startkostnaden och den löpande driftkostnaden, och då endast om regeringen anser att fördelarna för Storbritannien att implementera beslutet rättfärdigar dessa kostnader”, står det i rapporten.

Datatillsynsmannen kritisk till Prümfördraget

Den Europeiske datatillsynsmannen (European Data Protection Supervisor, EDPS) har riktat kritik mot det initiativ om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete som bygger på Prümfördraget. EDPS konstaterar litet syrligt att han avger sitt yttrande på eget initiativ eftersom han inte fått någon förfrågan om att granska förslaget till rådsbeslut.

Europeiska datatillsynsmannen anser att det aktuella initiativet har lagts fram utan att det först gjorts någon ordentlig utvärdering av befintliga åtgärder vad gäller utbyte av information för brottsbekämpning. Först om dessa bedöms vara otillräckliga bör man anta en ny rättsakt.

Datatillsynsmannen anser också att det är svårt att bedöma om initiativet kan motiveras av behovet att bekämpa terrorism och gränsöverskridande brottslighet. EDPS menar att det ursprungliga Prümfördraget kan ses som ett ”laboratorium” för informationsutbyte av framför allt DNA-analyser och fingeravtryck och anser att initiativet läggs fram för tidigt, innan experimenten med informationsutbytet har genomförts i praktiken och utvärderats:

”Europeiska datatillsynsmannen är inte övertygad om att de första resultaten av detta begränsade utbyte – under en kort period och endast två berörda medlemsstater, hur intressanta de än är – kan användas som tillräcklig empirisk grund för att göra systemet tillämpligt för alla medlemsstaterna.”

Resultaten som EDPS refererar till härrör från det inledande informationsutbytet av DNA-profiler mellan Tyskland och Österrike. Endast två månader efter att länderna börjat utbyta DNA-information hade tysk polis lyckats koppla samman DNA-spår från flera hundratals pågående brottutredningar med kända gärningsmän vars DNA-profiler fanns i Österrikes register.

Rapporten ”Prüm: an effective weapon against terrorism and crime?” som tagits fram på uppdrag av Överhuset i det brittiska parlamentet menar dock att de initiala tysk/österrikiska framgångarna beror på att det i början av samarbetet fanns ett stort antal brottsutredningar med DNA-spår som lämpade sig för sökning i det andra landets register. När den här första backlogen är avklarad kommer andelen träffar att sjunka väsentligt. ”Det går inte att förvänta sig att ett tjugotal tyska mordutredningar kommer att klaras upp varje månad tack vare information från det österrikiska DNA-registret”.

Artikeln ”*The Prüm Process: playing or abusing the system?*” i European Security Review flaggar för att de första framgångarna också beror på att Tyskland och Österrike gränsar till varandra och har språkliga och kulturella likheter. ”En genomsnittlig förrymd britt skulle troligtvis ha betydligt svårare att fly till och uppehålla sig i till exempelvis Estland än en tysk brottsling skulle ha i Österrike”.

I sitt yttrande konstaterar EDPS att det i initiativet inte klart framgår vilka typer av personer som berörs av informationsutbytet när det gäller DNA-profiler. ”Innehåller databaserna endast (biometriskt) material som avser misstänkta och/eller dömda personer eller innehåller de också material som avser andra registrerade personer, exempelvis vittnen eller andra personer som råkade befinna sig i närheten av en brottsplats?”

Vilka kategorier av personer som lagras i DNA-registret är upp till respektive land att bestämma. Datatillsynsmannen beklagar att det i initiativet inte anges vilka kategorier av personer som ska ingå i DNA-databaserna och att lagringperioden inte begränsas.

Stora skillnader mellan olika länders DNA-register

Det finns stora skillnader mellan olika europeiska länders DNA-register, vissa länder saknar till och med helt DNA-register. Storbritannien har Europas och världens största DNA-register. Enligt uppgift från nyhetssajten Telegraph.co.uk innehåller registret DNA-profiler från 4,1 miljoner personer, däribland ett stort antal barn och minderåriga. Alla som arresteras i England och Wales misstänkta för brott får sitt DNA registrerat i databasen, oavsett om de sedan åtalas eller döms. Få DNA-profiler tas bort från Storbritanniens DNA-register. Enligt Telegraph.co.uk har bara 634 profiler tagits bort under de senaste fem åren. Under samma period har det tillkommit 2 650 000 DNA-profiler.

Det svenska DNA-registret innehåller färre än 14 000 DNA-profiler och innehåller endast profiler på personer som dömts till annan påföljd än böter. I utredningsregistret lagras ytterligare 20 000 DNA-profiler för brott som är under utredning. Uppgifterna i DNA-registret tas bort tio år efter avtjänat straff om inga nya misstankar finns mot personen.

I det brittiska överhusets rapport om Prümfördraget nämns att det finns en risk att polisen i ett land som endast lagrar DNA-profiler för personer som begått allvarliga brott ofrånkomligen kommer att anta samma sak om de personer som lagras i Storbritanniens register vilket kan leda till komplikationer eftersom Storbritanniens register även innehåller DNA-profiler på personer som begått mindre brott eller inget brott alls.

EDPS riktar inte enbart kritik mot initiativet i sitt yttrande utan anser även att det finns klara indikationer på att initiativet kan bli ett användbart instrument för polissamarbetet. Datatillsynsmannen stöder också upplägget att ju känsligare information som ska utbytas, desto mer begränsade är syftena för vilka uppgifterna kan användas och tillgången till informationen.

Aktuell status

I juni i år nådde EU:s ministerråd politisk enighet om att införliva de väsentliga delarna av Prümfördraget i EU:s lagstiftning. Justitiedepar-

tementet arbetar nu med att ta fram en godkännandeproposition som därefter ska läggas fram i riksdagen för antagande.

Innan det faktiska informationsutbytet kan påbörjas måste ändringar göras i bland annat polisdatalagen och vägtrafikregisterlagen. Dessutom måste de tekniska lösningarna för informationsutbytet utvecklas. På Justitiedepartementet uppskattar man att informationsutbytet tidigast kan inledas 2009-2010. Det kan dock ta längre tid än så, bland annat eftersom arbetet med att ta fram en ny polisdatalag har utvecklats till en långdragen process som har pågått i flera år.

Mer information om Prümfördraget och denna rapport

Kontaktperson

Leif Stenström
Informationschef på Datainspektionen
Leif.Stenstrom@Datainspektionen.se
Telefon, växel: 08-657 61 00

Dokument

Utkast till rådets beslut om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.

Länk: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/su/07/st11/st11005.svo7.pdf>

Dokument

Faktapromemoria 2006/07:FPM87. Rådsbeslut om förstärkt brottsbekämpande samarbete.

Länk: www.riksdagen.se/debatt/visadok.aspx?spc=obj&guid=4bde6e2e-odbb-40f6-b1e2-0c3fe6c074a1

Dokument

Europeiske datatillsynsmannens kommentarer om förslaget till förstärkt brottsbekämpande samarbete.

Länk: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2007/07-04-04_crossborder_cooperation_EN.pdf

Dokument

Svensk text av ovanstående dokument i html-format.

Länk: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:169:0002:01:SV:HTML>

Dokument

Artikeln The Prüm Process: playing or abusing the system? från European Security Review som ges ut av den oberoende forskningsorganisationen Isis Europe.

Länk: <http://www.isis-europe.org/ftp/download/esr34prum-process.pdf>

Dokument

Rapporten Prüm: an effective weapon against terrorism and crime? som tagits fram på uppdrag av Överhuset (House of Lords) i det brittiska parlamentet.

Länk: <http://www.parliament.the-stationery-office.com/pa/ld200607/ldselect/ldecom/90/90.pdf>

Kontakta Datainspektionen

E-post: datainspektionen@datainspektionen.se Webb: www.datainspektionen.se
Tfn 08-657 61 00. Postadress: Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.

